

# Luken tilastojen ja tiedonkeruiden muutokset

Puumarkkinatyöryhmä  
Johanna Laiho-Kauranne  
Aarre Peltola  
8.3.2016

## Esityksen sisältö

### Metsätilastoinnin muutokset ja muutostarpeet 2015-2016

- Metsätilastoinnin yleiset muutokset
- Vaikutukset metsätilastojen tiedonkeruisiin
- Vaikutukset julkaistaviin tilastoihin
- Tilastojen maksullisuus

Metsäteollisuus ry ehdotti muutosten esittelyä ja niistä keskustelua puumarkkinatyöryhmässä. Lukelle arvokas mahdollisuus saada palautetta.

# Luonnonvarakeskus tilastoviranomaisena

- Luonnonvarakeskuksen toimii tilastolaissa (280/2004) tarkoitettuna tilastoviranomaisena (kuten Tilastokeskus, Tulli ja THL)
- Laissa Ruoka- ja luonnonvaratilastoista (562/2014) määritetään Luonnonvarakeskuksen tilastoalueet:
  - Metsien taloudellista hyödyntäminen, puumarkkinoiden toiminta, metsien hoito ja metsien suojele
- Laissa ruoka- ja luonnonvaratilastoista (562/2014) määritetään:
- Elinkeinoharjoittaja on velvollinen antamaan Luonnonvarakeskukselle 2 § :ssä tarkoitettujen tilastojen laatimisen kannalta välttämättömät tiedot harjoittamansa *toiminnan lajista, sijainnista, omistus- ja hallintasuhteista, tuotteista, taloudesta ja toiminnan edellyttämistä tuotantopanoksista sekä muista voimavaroista ja niiden käytöstä*. Velvollisuus koskee luonnollista henkilöä tai yhteisöä taikka säätiötä, joka omistaa metsää tai harjoittaa elinkeinonaan:
  - metsätaloutta, jalostusta taikka kauppaa.
- Myös metsätaloutta tai puun jalostusta tai kauppaa harjoittavat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt ovat velvollisia antamaan Luonnonvarakeskukselle 1 momentissa tarkoitettut tiedot.

# Luonnonvarakeskuksen tilastot maksutta verkossa

## Yleisperiaatteet

- Luke tarjoaa maksutta tilastoportaalissaan [perustilastotuotannon](#) ja [eTilastojulkaisut Hintatilastot 2015](#) ja [Luken tilastollinen eVuosikirja 2015](#)
- Luonnonvarakeskuksen tilastoportaalin osoite: [stat.luke.fi](http://stat.luke.fi)
- Tilastojulkistukset voi tilata s-postiin: <http://stat.luke.fi/tilaa-tilastoja>
- Opastus uuden verkkoportaalin tietohakuihin ja tietokantojen käyttöön on ilmaista [tietopalvelu@luke.fi](mailto:tietopalvelu@luke.fi) – puh [0295 322 200](tel:0295322200)
- Luken tilastopalvelut opastaa asiakastapaamisissa verkkopalvelun, tietokantojen ja hakujen tallentamista – myös asiakkaan tiloissa yleisten asiakastilaisuuksien lisäksi.
- Pienet tiedonhaut ovat ilmaisia - suuret toimeksiannot maksullisia. Tietyissä tapauksissa tiedonluovutus on luvanvaraista. Tietopalvelu tuottaa raportteja ja erilaisia tietotuotteita hallinnollisista ja tilastollisista rekistereistä sekä muista tietolähteistä.
- MMM - Luke tulosohjaus & tulossopimus 2016 – 2020 edellyttää:
  - Maksullisen toiminnan hinnoittelu perustuu Luken yhteiseen hinnastoon ja tulee olla kustannustehokasta MMM-Luke tulossopimuksen edellyttämänä; kilpailuneutraliteetti.
  - Yhteisrahoitusta ja maksullista toimintaa Luken rahoituksessa joudutaan kasvattamaan budjettisäästöjen seurauksena. Viranomaistoimintojen rahoitus -20% 2015-2016 ja tilastoviranomaistoiminnan -10% 2015-2016

# Luonnonvarakeskuksen metsätilastot

## Taloustilastot

**Teollisuuspuun kauppa** ■

Energiapuun kauppa ■

**Metsäteollisuuden ulkomaankauppa**

Metsäteollisuuden puunkäyttö

Puun energiakäyttö

Puupelletit

Puun kokonaiskäyttö

Kantorahatulot

Yksityismetsätalouden liike-tulos

Metsä sijoituskohteena

Pientalojen polttopuun käyttö

Piensaahojen puun käyttö

Metsät. ry:n puukaupan viikkoseuranta

## Rakenne- ja tuotantotilastot

Metsämaan omistus

Metsien suojelu ■

**Teollisuuspuun hakkuut ja työvoima** ■

Teollisuuspuun hakkuut alueittain ■

Hakkuukertymä ja puuston poistuma

Metsänhoito- ja metsänparannustyöt ■

**Lihavoidut kuukausitilastoja**

Tiedonkeruussa muutoksia ■

# Keskeiset metsätilastoinnin muutokset ja tiedonkeruun tavoitteet

## Tilastoviranomaisasema

- Suurin osa metsätilastoista tuotetaan viranomaistoimintana ja virallisina tilastoina, joiden tiedonkeruihin on vastaamisvelvollisuus

## Aluejaot muuttuvat

- Tilastoinnin perusalue maakunta (19 kpl) - metsäkeskusalueet historiaa
- Maakuntia enemmän kuin metsäkeskuksia, tilastoja laaditaan maantieteellisesti pienemmille alueyksiköille, alueellisesti parempaa tietoa
- Maakunnat ovat osa Euroopan unionin alueluokitusjärjestelmää (NUTS3 taso)
- Ongelma: tietosuojaus keskittyneillä markkinoilla, ratkaisu karkeistukset

## Tilastojen tiedonkeruiden yleisiä tavoitteita

- Kerättävä tieto yritys- tai toimipaikkakohtaista (saadun tiedon tarkistettavuus)
- Kerättävä tieto kunnittaista (minimivaatimus maakunnittaista)
- Automaattinen tiedonsiirto yritysten tietojärjestelmistä (metsätietostandardi, webservice rajapinnat). Etuna laadullisesti parempi ja virheettömämpi tieto pienellä tiedonkeruurasitteella, jos tieto lähtee järjestelmistä automaattisesti.

# Teollisuus- ja energiapuun kauppa

## Tilastoon kerätään

- Yksityismetsistä ostetun puun hintoja ja määriä.
- Tilastointiperuste: Se tekee tilastoilmoituksen, joka maksaa/tilittää puun puuta myyneelle yksityiselle metsänomistajalle. Yleensä perustuu kauppakirjaan. Myöhemmin maksettavat ehdolliset lisät ja hinnantarkistukset eivät tilastoidu.
- Puulle maksettavat valtion tuet eivät sisälly tilastoitavaan hintaan. Tilastoituva hinta voi olla negatiivinenkin erityisesti energiapuussa.

## Tiedonkeruun muutokset

- Tiedonkeruuta on laajennettu, lisää puuta ostavia yrityksiä mukaan
- Metsänhoitoyhdistykset tulleet mukaan tiedonkeruuseen, osa yhdistyksistä isoja toimijoita puukaupassa
- Teollisuuspuun kuukausitilastossa ja energiapuun neljännesvuositilastossa hintatiedot kerätään entiseen tapaan joko hinta-alueittain (7 kpl) tai maakunnittain, puumäärät maakunnittain. Vuositilastossa pyritään maakunnittaisuuteen, jos tietosuojan puitteissa mahdollista.
- Tiedonkeruu kattaa noin 100 puun ostajaa

## Vaikutus julkaistavaan tilastoon

- Hintatieto laadullisesti parempaa, kun perustuu kattavampaan aineistoon
- Palaaminen teollisuuspuussa alueellisten puukaupan kuukausitietojen julkaisuun, jos tämä todetaan tietosuojan puitteissa mahdolliseksi

# Teollisuus- ja energiapuun hakkuut (1)

## Tilastoon kerätään

- Yksityismetsistä, metsäteollisuuden metsistä ja valtion metsistä hakatun puun määrät
- Tilastointiperuste yksityismetsistä hakatulle puulle: Se tekee hakkuista tilastoilmoituksen, joka maksaa/tilittää puun puuta myyneelle yksityiselle metsänomistajalle. Yleensä perustuu mittaustodistukseen.

## Tiedonkeruun muutokset

- Perusjoukossa kaikki puun ostajat, perusjoukko määritetään verottajan tiedoista
- Hakkuutilaston otoksessa mukana kaikki suurimmat puun ostajat, ja otos muista hakkaajista. **Muutoksena on metsänhoitoyhdistysten tuleminen mukaan otantakehikkoon**, jolloin osa yhdistyksistä vastaa hakkuutilaston kyselyyn.
- Puun tilastoon ilmoittamisperuste muuttunut. Aiemmin metsänhoitoyhdistysten hakkaama puu tuli tilastoon metsäteollisuusyritysten kautta hankintapuuna. Muutoksen jälkeen metsänhoitoyhdistykset ilmoittavat itse tilittämänsä puun.
- Kysely kohdistuu noin 100+30 puuta ostavaan toimijaan.
- Vuositilaston aluejako muuttuu maakunnaksi
- Tiedonkeruun muutokset koskevat vuoden 2015 alueittaista tiedonkeruuta



## Teollisuus- ja energiapuun hakkuut (2)

### Energiapuuta koskevat muutokset

- Energiapuun osalta tilaston kattavuus ja vastausaste on ollut heikko. Tiedonkeruussa panostetaan energiapuun tilastoitumiseen.
- Vuositilastoon 2015 entiseen tapaan metsähakkeen runkopuu
- Valmistelussa muutos: runkopuun jako 1) kokopuuhun ja karsittuun rankaan, 2) Mukaan tiedonkeruuseen myös kannot ja latvusmassa (biomassanäkökulma)

### Vaikutus julkaistavaan tilastoon

- Tieto alueellisista hakkuumääristä tarkentuu
- Energiapuun tarkempi tilastoituminen parantaa selvästi runkopuun hakkuukertymän ja puuston poistuman tilastojen laatua
- Kanto- ja latvusmassaa koskevat tiedot parantaisivat tietopohjaa
  - Puukauppa – Puun korjuu – Puun käyttö
  - Hakkuut – Hakkuumahdollisuudet – Puun riittävyys

# Metsänhoito- ja metsänparannustöiden tilastointi

## Tilastoon kerätään

- Suomen talousmetsissä tehdyt metsänhoito- ja metsänparannustyöt (yksityiset, metsäteollisuuden ja valtion metsät)
- Yksityismetsiä koskevassa tiedonkeruussa periaate: Se ilmoittaa tehdyt työt tilastoon, joka laskuttaa työn metsänomistajalta

## Tiedonkeruun muutokset

- Tiedonkeruussa käytetty metsänhoitotöiden luokitus on yksinkertaistunut, luokitus käyty lävitse sidosryhmien kanssa
- Uutena ryhmänä mukana tiedonkeruussa metsäpalveluyritykset (otos Kemera -töitä tehneistä yrityksistä), muut tiedonkeruun kohderyhmät samat kuin ennen
- Metsänhoitoyhdistykset eivät enää arvioi metsänomistajien omatoimisen työn määriä. Jatkossa pyritään selvittämään nämä työt määräväleihin erikseen. Tämän vuoden tilastossa käytetään hyväksi viimevuotisia työmäärien arvioita.
- Aluejakona maakunnat
- Valmistellaan web-service tyyppistä tiedonkeruuta osalle tiedon toimittajista

## Vaikutus julkaistavaan tilastoon

- Tilastoitavat työlajit vähentyneet ja osittain muuttuneet
- Maakunta ongelmallinen tilastojen tietosuojan kannalta, tietoa jouduttaneen osassa alueista karkeistamaan.

# Muut metsätilastot muuttuneiden tiedonkeruiden näkökulmasta

## Metsien suojele

- Uutta tilastoa laaditaan parhaillaan useamman vuoden tauon jälkeen (edelliset tiedot vuodelta 2008).
- Tiedonkeruu kohdistuu pääasiassa Metsähallitukseen ja Suomen metsäkeskukseen

## Puun käyttö

- Tavoitteena on päästä jossain vaiheessa puhtaaseen toimipaikkakohtaiseen tiedonkeruuseen, nyt valtaosa kerätystä tiedosta aggregoitua.

## Yksityismetsätalouden liiketulos

- Kaikkia tilaston pohjana olevia lähtötietoja ei ole enää oikein saatavissa, tulevaisuus nykymuodossaan vaakalaudalla

## Pientalojen polttopuun käyttö

- Useamman vuoden määrävälein tehty, toteutus riippuu saatavasta rahoituksesta.
- Mahdollisesti kyselyjen avulla, jos toteutetaan.

.

Kiitos!